

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Autor práce: **Bc. Ondřej Láska**

Obor: Geografie-Historie

Název práce: **Historicko-geografická analýza využití ploch pevnostního pásma Olomouce**

Hodnocení:

Obsahová stránka práce	Maximální počet bodů	Udělený počet bodů
Metodika (stanovení cílů, výběr metod)	10	5
Struktura práce (vnitřní vyváženost a logická návaznost částí práce)	5	5
Práce s literaturou a dalšími zdroji informací (výběr, způsob použití)	15	14
Tvůrčí přístup a vlastní autorský vklad	20	16
Zhodnocení dosažených výsledků, splnění cílů a přínos práce	20	15
Obsahové zhodnocení netextových částí práce (tabulek, obrázků)	10	10
Formální stránka práce		
Dodržení norem pro formální úpravu práce včetně citačních norem	10	8
Estetická úprava a jazyková stránka práce	10	10
Celkové hodnocení práce	100	83

Navrhované hodnocení: A (100–92 b.), B (91–83 b.), C (82–74 b.), D (73–65 b.), E (64–55 b.), F (54 nebo méně b.).

Klady práce:

Pečlivě zpracovaná práce s logickou strukturou odpovídající zadání. Silnou stránkou práce jsou zejména pasáže věnované historickému pozadí změn využití ploch, ve kterých autor využil široce i svůj druhý studijní obor. Dobrou kvalitu mají grafické prvky práce, zejména mapy zpracované v GIS, vynikající je jazyková stránka práce.

Nedostatky v práci:

Poněkud samoučelně působí zařazení stránkového "Seznamu použitých zkratk" (str. 7), který obsahuje 2 (slovy dvě) zkratky, druhá z nich přitom byla v celé práci použita jen dvakrát. Účelem zkratk je obvykle ušetřit prostor, panu Láskovi se jejich užitím podařilo práci prodloužit o 1 stranu, což je poněkud nezvyklý paradox ...

Místy drobné faktografické nepřesnosti nebo interpretační posuny (např. na str. 12 informace o údajně Wellsově čtyřdílné geografii Starého a Nového zákona: nešlo o jedno dílo, ale dvě: dvousvazkovou "An historical Geography of the New Testament in two parts" z roku 1708 a trojdílnou "An historical

Geography of the Old Testament in three volumes" z let 1711–1712, na str. 60 je jedno z olomouckých náměstí označeno názvem přilehlé tramvajové zastávky "náměstí Hrdinů"), v teoretických oddílech práce je patrná určitá autorova nejistota v používání termínů, minimálně v tendenci nahrazovat jejich definice někdy až matoucími opisy (na str. 22 je industrializace charakterizována jako "období od 18. století do současnosti", na následující straně pak demografický přechod jako "růst populace ... během industrializace"), u studenta oboru geografie-historie bych neočekával označení státního útvaru, ve kterém žili naši předci v roce 1850, za "Rakousko-Uhersko" (str. 24)

Poněkud samoúčelná je kapitola shrnující dějiny Olomouce do počátku 19. století (vlastní analýza vývoje využití země se týká až 2. třetiny 19. století, okolí Olomouce přitom bylo zcela přetvořeno v polovině 18. století, čili vliv např. třicetileté války na využití země v 19. století nebude velký – pokud vůbec nějaký). Za krajně zjednodušující považují "Box. (sic!) 1" na str. 56–57 (proč bylo vlastně důležité informovat o národnostních třenicích ve městě a jaké že vlastně měly vliv na "vývoj využití ploch"?).

V analýze změn využití ploch se pracuje převážně s katastry a míra změn je na str. 71–72 hodnocena pomocí indexu změny. Přitom autor měl zjevně k dispozici dostatečné podklady, které by umožňovaly lokalizovat změnu využití ploch zcela přesně (pouhým překrytím map za dvě po sobě následující časová období). Za situace, kdy jsou hranice katastrálních území v krajině zcela náhodným "technickým" prvkem je pak mapa indexu změny využití ploch spíš matoucí, její interpretace pak nepřináší nic nového, text na str. 71–72 vlastně neříká nic o změnách využití, ale jen se pokouší vysvětlit hodnoty indexu. Přitom měl autor "přímo před nosem" možnost přesně kvantifikovat, kolik TTP se změnilo na ornou půdu, jaký podíl pevnostních prvků byl změněn na zástavbu, apod. – zde vidím velký (a zbytečně nevyužitý); potenciál.

Otázky k obhajobě:

Jak je možné z mapy v měřítku 1 : 25 000 zjistit délku liniových prvků v krajině (např. železnice, vodních toků, apod.) s přesností na desetiny milimetru (tab. 9 na str. 61)? Bylo by to vůbec možné přímo v terénu?

Vymezení 11 kategorií ploch (zmněno poprvé na str. 10, v tab. 41 pak uvedeny poprvé kategorie v tab. 41) – podle jakého klíče, s jakou logikou? Proč právě takto? Jaký je vztah kategorie "zastavěná plocha" a "ulice a ostatní plocha", resp. "plocha v okolí nádraží, továren, apod."? Nemělo to být v práci někde vysvětleno?

Tabulka 2 na str. 42: jde o celé současné katastry, nějaké historické katastry, nebo jen o části katastrů ležící v zájmovém území? Např. u katastrálního území Olomouc-město je celková plocha uvedená v tabulce 213,32 ha (k. ú. má přitom rozlohu 270,4442 ha), Nový Svět u Olomouce (nikoliv "Nový Svět") má obdobně 18,44 ha (18,8083 ha), Klášterní Hradisko 95,70 ha (94,6989 ha), atd. Proč se celkové plochy katastrů neshodují s údaji z katastru nemovitostí?

Proč pro označování katastrálních území nepoužíváte jejich úředních názvů, ale místy si vymýšlíte vlastní? Problém není ani tak s názvy typu "Nový Svět" místo "Nový Svět u Olomouce", ale v případě údajného k. ú. "Křelov-Břuchotín" skutečně matete čtenáře: obec Křelov-Břuchotín se totiž rozkládá na dvou katastrálních územích: Křelov a Břuchotín ... V práci jste tato 2 katastrální území spojil, nebo šlo o k. ú. Křelov, nebo o k. ú. Břuchotín?

Rovněž v následujících popisech nerozlišujete mezi "katastrem" a "částí katastru v zájmovém území", např. tvrzení na str. 43 nebo 67 evidentně neplatí pro celý katastr Olomouc-město.

Označení "rayon" je v práci nejednotné: na str. 11 tak označujete "předpolí předsunutých fortů" (logicky ale též prostor mezi pevností a forty - poznámka M.F.), přičemž křelovský fort byl vzdálen 4,5 km od jádra pevnosti, na str. 39 pak píšete o "esplanádě či rayonu" se zákazem výstavby o šířce 500 kroků, který byl později rozšířen na 1000–2000 m.

Skutečně mezi 3. vojenským mapováním a rokem 1929 "klesla orná půda asi o 8 %" (str. 54)? Nešlo spíš o 8 procentních bodů?

Odkud převzal autor romantickou historku na str. 58 (o tom, že v Olomouci se dozvěděli o císařském rozhodnutí z roku 1886 až po dvou letech)? Tím hrubě podceňuje výkonost rakouského byrokratického aparátu. Rád bych autora upozornil na normu č. 113/1888 Z.ř. z 16. 6. 1888 s podivným názvem "zákon, aby zcizeny byly věci z nemovitého majetku státního a jak výtěžku má býti upotřebeno, pak aby směnou přenechány byly věci z nemovitého majetku státního".

Neodporuje informace, že katastr Klášterního Hradiska byl jediným územím, ve kterém došlo k nárůstu rozlohy orné půdy (str. 64–65), obsahu mapy na str. 66?

Práci **doporučuji** k obhajobě a navrhuji její hodnocení známkou **B**.

V Olomouci, 8. 5. 2012

.....

oponent práce